

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 178/05-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. septembra 2005 v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta a zo sudcov Juraja Babjaka a Jána Lubyho v konaní o sťažnosti H. Š., bytom K., zastúpenej advokátom JUDr. V. K., K., ktorou namietala porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 650/98, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo H. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 650/98 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice I prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 650/98 konal bez zbytočných prietahov.

3. H. Š. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Košice I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice I j e p o v i n n ý uhradiť H. Š. trovy právneho zastúpenia v sume 5 302 Sk (slovom päťtisícristodva slovenských korún) na účet advokáta JUDr. V. K., K., do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 178/05 z 21. júna 2005 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť H. Š. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 650/98.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala 2. septembra 1998 okresnému súdu návrh na úhradu za užívanie pozemkov.

Sťažovateľka uviedla, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo konanie v jej právnej veci právoplatne skončené.

V sťažnosti sa sťažovateľka domáhala, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy rozhodol, že postupom okresného súdu bolo porušené jej základné právo na prerokovanie

veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a súčasne žiadala, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 270 000 Sk.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr 2470/04 doručeným ústavnému súdu 9. augusta 2005, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„Sťažovateľka, ktorá v konaní 20 C 650/98 vystupuje na procesnej strane žalobkyne, podala návrh, predmetom ktorého je náhrada za užívanie nehnuteľnosti, na tunajší súd 2. 9. 1998.

25. 09. 1998 bol žalovanému doručený návrh na vyjadrenie a výzvou zo dňa 24. 09. 1998 súd vyzval žalobkyňu na zaplatenie súdneho poplatku.

12. 11. 1998 bolo vyjadrenie žalovaného doručené právnomu zástupcovi žalobkyne.

Na základe referátu sudkyne zo dňa 11. 12. 1998 bol vo veci nariadený termín pojednávania na 22. 01. 1999, ktorého sa zúčastnili právny zástupca žalobkyne a zástupca žalovaného. Pojednanie bolo odročené na 03. 03. 1999 s tým, že referát na ďalšie dokazovanie vyhotoví konajúca sudkyňa.

Na základe referátu sudkyne zo dňa 15. 02. 1999 bol Krajský úrad v K. vyzvaný na predloženie spisu bývalého Okresného národného výboru č. výst. 8849/66, kde Okresný národný výbor - odbor výstavby v K. rozhodnutím zo dňa 29. 11. 1968 rozhodol o vyvlastnení v prospech Československého štátu - Cestného investorského útvaru V. v K. a ktorý má význam pre dokazovanie a rozhodnutie v súdnom konaní.

Súd nariadil vo veci pojednanie na 03. 03. 1999, na ktoré sa nedostavila žalobkyňa a právny zástupca žalobkyne, ktorý svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnil telefonicky z dôvodu PN a žiadal pojednanie odročiť na iný termín. Súd pojednanie odročil na deň 07. 04. 1999 za účelom ďalšieho dokazovania s tým, že spis bude predložený sudkyňi na vypracovanie referátu - žiadosti na Mestský archív v K.

27. 04. 1999 požiadala konajúca sudkyňa Oblastný archív K., Mestský archív K. a Okresný archív K. o zaslanie spisu bývalého Okresného národného výboru č. výst. 8849/66, kde Okresný národný výbor - odbor výstavby v K. rozhodnutím zo dňa 29. 11. 1968 rozhodol o vyvlastnení v prospech Československého štátu - Cestného

investorského útvaru V. v K., pozemkov v katastrálnom území V. v obci K. v kat. území K. a v kat. území K. Konajúca sudkyňa zároveň preročila pojednávanie zo dňa 14. 05. 1999 na deň 02. 06. 1999.

26. 05. 1999 Štátny Okresný archív K. tunajšiemu súdu doručil overenú fotokópiu spisu ONV - odbor výstavby č. vyst. 8849/66 rozhodnutie o vyvlastnení v prospech Československého štátu - Cestného investorského útvaru V. v K.

Na pojednávaní dňa 02. 06. 1999 súd oboznámil účastníkov konania so žiadosťou súdu adresovanej Mestskému, Okresnému a Oblastnému archívu v K., listom archívu mesta K. z čl. 44, listom Štátneho oblastného archívu v K. čl. 47, oznámením Štátneho Okresného archívu K. čl. 48 - zaslanie spisového materiálu, overenou fotokópiou archívneho dokumentu - spis ONV - odbor výstavby č. vyst. 8849/66. Pojednávanie bolo odročené za účelom ďalšieho dokazovania na 14. 07. 1999 s tým, že samosudkyňa bude spis predložený na vyhotovenie žiadosti adresovanej Štátnemu Okresnému archívu v K.

Na základe referátu sudkyne z 03. 06. 1999 bolo Štátnemu Okresnému archívu K. zaslané dožiadanie ohľadne zaslanej fotokópie spisu ONV - odbor výstavby č. vyst. 8849/66, vzhľadom na skutočnosť, že obsah zaslaného spisu tvoril len návrh na začatie konania o vyvlastnení, z tohto dôvodu sudkyňa žiadala o oznámenie, či zaslaná kópia spisu je kompletná alebo, či spis obsahuje aj iné dokumenty, predovšetkým pre konanie významné doklady o doručovaní rozhodnutia o vyvlastnení účastníkom konania. Zároveň žiadala o pripojenie kópie dokumentov k správe.

24. 06. 1999 bolo tunajšiemu súdu doručené oznámenie Štátneho oblastného archívu K. o tom, že v spise č. vyst. 8849/66 uloženého vo fonde ONV K. sa nenachádzajú iné doklady okrem tých, ktoré už súdu boli zaslané dňa 24. 05. 1999.

Na pojednávaní dňa 14. 07. 1999 súd vo veci rozhodol.

Proti rozsudku súdu podala odvolanie dňa 14. 09. 1999 žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu. Súd žalobkyňu uznesením uložil zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie.

11. 10. 1999 žalovaný doručil tunajšiemu súdu vyjadrenie k odvolaniu žalobkyne.

28. 10. 1999 bol Krajskému súdu v Košiciach predložený spis sp. zn. 24 C 650/98 s opravným prostriedkom.

Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 16 Co 385/99-71 zo dňa 23. 03. 2000 zrušil rozsudok súdu I. stupňa a vec vrátil na ďalšie konanie.

Uznesenie Krajského súdu bolo právnenému zástupcovi žalobkyne doručené dňa 30. 05. 2000 a žalovanému dňa 06. 06. 2000.

29. 04. 2002 konajúca sudkyňa (vec už bola pridelená inej sudkyňi) predložila vec v zmysle § 15 ods. 1 O. s. p. predsedovi tunajšieho súdu.

29. 04. 2002 opatrením predsedu súdu podľa ust. § 2 ods. 2 Spravovacieho poriadku bola vec sp. zn. 24 C 650/98 pridelená na prejedanie a rozhodnutie do senátu 16 C, z dôvodu predpojatosti vybavujúcej sudkyne.

Súd nariadil vo veci pojednávanie na 12. 09. 2002, na ktorom súd oboznámil právneho zástupcu žalobkyne a zástupcu žalovaného s obsahom spisu, najmä s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23. 03. 2000. Pojednávanie bolo odročené na deň 22. 11. 2000 s tým, že bude doručená žaloba a predvolanie na adresu Slovenská správa ciest, B. + vzor 39 a od mesta K. bude vyžiadané stanovisko, kto je správcom komunikácie postavenej na parcele č. 9369, 9370 a 9371, kat. územie K. a stanovisko, aby mesto K. určilo priemernú prípadne rozmedzie ceny nájmu pozemkov nachádzajúcich sa v kat. území K., druh pozemku zastavaná plocha, špecifikácia cesty - cesta prvej triedy smerom na K.

Na základe žiadosti tunajšieho súdu zo dňa 26. 09. 2002 adresovanej mestu K., ktoré dožiadanie súdu odstúpilo Správe komunikácii K., dňa 25. 10. 2002 Správa komunikácií K. tunajšiemu súdu doručila oznámenie, že Sečovská cesta a Herlianska ulica sú v správe Správy komunikácií K., avšak len do konca roka 2002 a od 1. 1. 2003 prechádzajú do vlastníctva štátu, nakoľko ide o štátnu cestu I. triedy I/50.

30. 10. 2002 mesto K. doručilo svoje vyjadrenie k dožiadaniu tunajšieho súdu zo dňa 26. 09. 2002.

22. 11. 2002 na pojednávaní súd uznesením pripustil pristúpenie mesta K. ako žalovaného v II. rade do konania a pripustil zmenu návrhu tak, ako to navrhol právny zástupca žalobkyne na pojednávaní. Pojednávanie bolo odročené na deň 23. 01. 2003 s tým, že:

1.) žalovanému bude doručený návrh z čl. 1 aj úprava petitu + výzva, aby sa vyjadril k návrhu v lehote 15 dní a uznesenie o pristúpení ďalšieho účastníka do konania na strane žalovaného;

2.) bude volané mesto K. a doručené uznesenie o pripustení ďalšieho účastníka na strane žalovaného, návrh z čl. 1 a doplnený návrh;

3.) od Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR bude vyžiadané, kto je vlastníkom prípadne správcom časti cesty I. triedy I/50, v kat. území K., parcelné číslo 9.369 m² o výmere 6.237 m², parcelné číslo 9370 o výmere 9.153 m² a parcelné číslo 9371 o výmere 5.641 m².

10. 12. 2002 bolo žalobkyni doručené uznesenie o pristúpení mesta K. ako žalovaného v II. rade do konania a predvolanie na pojednávanie.

13. 12. 2002 bolo právnenému zástupcovi žalobkyni doručené uznesenie o pristúpení mesta K. ako žalovaného v II. rade do konania a predvolanie na pojednávanie.

10. 12. 2002 bolo žalovanému I. rade doručené uznesenie o pristúpení mesta K. ako žalovaného v II. rade do konania + návrh na začatie konania, úprava petitu, vzor 39 a predvolanie na pojednávanie.

06. 12. 2002 bolo mestu K. doručené uznesenie o pristúpení mesta K. ako žalovaného v II. rade do konania a predvolanie na pojednávanie.

09. 12. 2002 bola Ministerstvu dopravy, pôšt a telekomunikácií SR doručená žiadosť ohľadom zistenia vlastníka a správcu časti cesty I. triedy I/50.

20. 12. 2002 Slovenská správa ciest Investorský útvar K. tunajšiemu súdu doručila svoje vyjadrenie, zmluvu o finančnom príspevku zo štátneho rozpočtu na opravu a údržbu prejazdných úsekov ciest cez mesto K. zo dňa 26. 03. 1993 a poverenie zo dňa 02. 03. 2001.

23. 01. 2003 na pojednávaní súd oboznámil účastníkov s vyjadrením Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR zo dňa 07. 12. 2002 a pojednávanie bolo odročené na deň 20. 03. 2003.

20. 03. 2003 na pojednávanie sa nedostavila žalobkyňa a žalovaný v II. rade, súd pojednávanie odročil na 27. 05. 2003 s tým, že žalovanému v II. rade bola uložená poriadková pokuta za neustanovenie sa na pojednávanie bez ospravedlnenia. Uznesenie OS Košice I č. k. 24 C 650/98-112 zo dňa 09. 04. 2003 o uložení poriadkovej pokuty v sume 2.000,- Sk žalovanému v II. rade bolo doručené 10. 04. 2003.

27. 05. 2003 na pojednávaní zástupca žalovaného v II. rade žiadal návrh zamietnuť z dôvodu absencie pasívnej legitímácie na jeho strane s poukazom na kúpnu zmluvu, zmluvu o budúcej zmluve uzavretú medzi SR a mestom K. o prevode vlastníctva ciest I. triedy

na území mesta K. zo dňa 30. 12. 2002 a s poukazom na to, že parcely uplatnené v návrhu nie sú predmetom zmluvy o prevode vlastníctva ciest I. triedy. Pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že žalovaný v II. rade súdu v lehote 30 dní doručí kópiu kúpnej zmluvy 3x na vyjadrenie a tieto budú následne doručené právnomu zástupcovi žalobkyne a žalovanému v I. rade a účastníci oznámia ďalšie návrhy na dokazovanie v lehote 30 dní, následne bude stanovený termín pojednávania na začiatok septembra 2003.

V septembri 2004 bola vec pridelená sudkyňi JUDr. I. V.

06. 12. 2004 bol žalovaný v II. rade - mesto K. - vyzvaný, aby súdom uloženú povinnosť na pojednávaní dňa 27. 05. 2003 splnil, t. j. aby súdu predložil kúpne zmluvy 3x a vyjadrenie a ďalšie návrhy na dokazovanie a to v lehote 7 dní odo dňa doručenia výzvy.

Okresný súd Košice I uznesením č. k. 24 C 650/1998-120 zo dňa 18. 04. 2005 žalovanému v II. rade uložil poriadkovú pokutu v sume 5.000,- Sk za neuposlušnosť výzvy súdu.

21. 04. 2005 bola žalovanému v II. rade zaslaná urgencia ohľadom predloženia kópii kúpnej zmluvy a vyjadrenia.

Žalovaný v II. rade dňa 06. 06. 2005 zaslal vyjadrenie a listinné dôkazy (kúpna zmluva č. SSC 1000/191/2002 zo dňa 30. 12. 2002 a dodatok č. 1 a dodatok č. 2 k predmetnej zmluve, zmluva č. SSC 1000/185/2002 o budúcej kúpnej zmluve z 18. 12. 2002, stanovisko Katastrálneho úradu v K. zo dňa 29. 07. 2004.

Vyjadrenie žalovaného v II. rade a predmetné listinné dôkazy boli dňa 25. 07. 2005 zaslané právnomu zástupcovi žalobkyne a žalovanému v I. rade.

Konajúca sudkyňa vytýčila termín pojednávania na deň 07. 09. 2005, predvolania na pojednávanie boli zaslané dňa 25. 07. 2005 účastníkom konania a právnomu zástupcovi žalobkyne.

Pokiaľ ide o zložitosť veci, po právnej stránke vec nie je zložitá. Komplikovaná je však skutková stránka veci. V konaní je potrebné vykonať dokazovanie archívnymi materiálmi, ktoré nie je ľahké zabezpečiť.

Sťažovateľka v predmetnom konaní nespôsobilá žiadne prieskumy.

Zo strany súdu došlo k prieskumom v konaní, ktoré boli spôsobené dlhodobou práceneschopnosťou vybavujúcej sudkyne.

Okrem tejto skutočnosti a značnej zaťažnosti Okresného súdu Košice I, iné okolnosti na dĺžku konania vplyv nemali.“

Obsah spisu okresného súdu potvrdzuje úkony uvedené v jeho vyjadrení z 3. augusta 2005, a preto ústavný súd poukazuje len na úkony uvedené v tomto vyjadrení, ktoré považuje za preukázané.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...“.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého akonáhle sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3).

1. Preskúmané konanie nie je po právnej ani faktickej stránke zložitú. Vo veci predloženej na súdne rozhodnutie platí stabilná právna úprava a uplatňuje sa stabilná judikatúra všeobecných súdov. Ústavný súd nemohol súhlasiť s tou časťou vyjadrenia okresného súdu, v ktorej je uvedené, že *„Komplikovaná je však skutková stránka veci. V konaní je potrebné vykonať dokazovanie archívnymi materiálmi, ktoré nie je ľahké zabezpečiť“*. Táto okolnosť podľa názoru ústavného súdu nemala žiadny, resp. mala zanedbateľný podiel na vzniku zbytočných priet'ahov v samotnom konaní.

2. Pri hodnotení namietaného konania podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom. Okresný súd vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu výslovne uviedol, že *„Sťažovateľka v predmetnom konaní nespôsobilá žiadne prieťahy“*.

3. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd vec hodnotil, bol postup okresného súdu v konaní. V priebehu posudzovaného konania ústavný súd zistil dve obdobia, keď v dôsledku nečinnosti okresného súdu došlo k zbytočným prieťahom v konaní:

- od 11. mája 2000 (okresný súd dal pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu, ktorým bol meritórny rozsudok zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie) do 21. mája 2002 (okresný súd nariadil pojednávanie na 12. september 2002), t. j. v trvaní viac ako 2 roky,

- od 27. mája 2003 (okresný súd pojednávanie odročil na neurčito za účelom vyžiadania písomných dokumentov od účastníkov konania) do 6. decembra 2004 (okresný súd vyzval účastníkov konania na predloženie požadovaných dokumentov a ďalších návrhov na dokazovanie), t. j. v trvaní viac ako 1 a pol roka.

Obdobia poznačené zbytočnými prieťahmi v konaní v dôsledku nečinnosti predstavujú spolu viac ako 3 a pol roka.

Ako neefektívny postup okresného súdu ústavný súd vyhodnotil v súlade so svojou predchádzajúcou judikatúrou (napr. IV. ÚS 400/04) aj skutočnosť, že konanie vo veci bolo zbytočne predĺžené v dôsledku nedostatočne zisteného skutkového stavu, čo konštatoval krajský súd, keď uznesením z 23. marca 2000 zrušil meritórny rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd vo svojom písomnom vyjadrení potvrdil, že „zo strany súdu došlo k prietahom v konaní, ktoré boli spôsobené dlhodobou práceneschopnosťou vybavujúcej sudkyne“.

S touto obranou ústavný súd nemohol súhlasiť, pretože už vo svojej predošlej judikatúre uviedol, že dlhodobá práceneschopnosť konajúceho sudcu nemôže ísť na ťarchu účastníka súdneho konania a takéto obdobie preto ústavný súd vyhodnotil ako zbytočné prietahy v konaní (napr. m. m. IV. ÚS 137/04).

Zbytočné prietahy v konaní nemožno ospravedlniť ani „značnou zaťaženosťou“ konajúceho súdu, pretože v súlade s predchádzajúcou judikatúrou ústavného súdu (napr. III. ÚS 17/02) a s medzinárodným štandardom uplatňovania „Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd platí, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť súdne konanie, nezbavuje štát zodpovednosti za zbytočné prietahy v súdnom konaní“.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní, ktoré je na ňom vedené pod sp. zn. 24 C 650/98, došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie“.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 270 000 Sk z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Poukázala najmä na to, že *„nečinnosť odporcu v konaní o zaplatenie úhrady za užívanie pozemkov – trvajúca cca od marca 2000 (!!) úplne zbytočne predlžuje celé konanie, a tak predlžuje aj stav právnej neistoty navrhovateľky ako dotknutej osoby do tej miery, že jej právo na súdnu ochranu sa stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate“*.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu celkovú dĺžku konania okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 650/98, berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný

súd považoval priznanie sumy 40 000 Sk za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania s'ťažovateľa, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. V. K. Ústavný súd pri rozhodovaní trov konania vychádzal z výšky priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2004, ktorá bola 15 008 Sk. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie s'ťažnosti a jej podanie) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení vyhlášky č. 279/05 Z. z. (ďalej len „vyhláška“) vo výške 2 501 Sk (za jeden úkon právnej služby) a 2 x 150 Sk režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Úhrada bola priznaná v celkovej sume 5 302 Sk.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu s'ťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. septembra 2005